

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-541

30.5.2025

Fremtind Forsikring AS

Retts hjelp

Odelssøksmål trukket – krav bestridt – tvist?

Sikrede krevde retts hjelpdekning etter å ha blitt saksøkt i et odelssøksmål i anledning en gård han hadde kjøpt i 2024. Foretaket innvilget ikke dekning fordi sikrede ikke fremla dokumentasjon for at det hadde oppstått en tvist. Det hadde ikke vært noen forutgående dialog mellom partene før stevning ble sendt, og saksøker trakk søknaden før sikrede sendte tilsva. Sikrede hevdet det var åpenbart at det forelå en tvist når det forelå et odelssøksmål. Han hadde kontaktet advokat som hadde påbegynt arbeidet med tilsva samtidig som det ble forsøkt å få saksøker til å trekke søksmålet, noe som lyktes etter kort tid. Ifølge sikrede var det ikke tvil om sakens utfall fordi saksøker ikke hadde odelsrett til gården og søksmålet kom også etter lovens frist på seks måneder etter kjøpet. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde dokumentert at kravet var bestridt, herunder at han ikke hadde oppfylt sin redegjøringsplikt etter fal. § 8-1.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for retts hjelputgifter til odelssøksmål.

Sikrede kjøpte landbrukseiendom H i 2024. Den 18.2.25 meldte sikrede krav under retts hjelpforsikringen etter at han var blitt saksøkt i et odelssøksmål. Sikrede viste til brev datert 10.2.25 fra tingretten hvor det ble vist til en stevning av 1.12.24 fra A, med tilsvafrist til 3.3.25. Vedlagt fulgte også et brev av 10.2.25 fra tingretten til A hvor det fremgikk at A i stevningen hadde «krevd å få overta eiendommen ..H., på odel fra ..sikrede... (odelsløsning)». Sikrede viste i sitt krav om retts hjelpdekningen til at H var kjøpt for kr ti millioner, og at dette beløpet kunne settes som tvistesum.

Ifølge den fremlagte dokumentasjonen fikk sikrede 18.2.25 opplyst fra tingretten at søksmålet fra A var trukket.

Foretaket anmodet om dokumentasjon for at det var oppstått en reell tvist, herunder korrespondanse mellom partene som viste at det var fremsatt et krav, og at dette kravet var avvist.

Sikrede svarte 20.2.25 at det forelå en stevning i form av et odelssøksmål uten forutgående dialog mellom partene, og anførte at brevet av 10.2.25 utgjorde bevis for tvisten fordi stevning/søksmål var uttrykk for en tvist. Sikrede kontaktet advokat for å avvise søksmålet fordi han ville beholde gården som han hadde kjøpt 2024. Tvistedato var 10.2.25, som var dato for tingrettens brev. Sikrede hevdet at saksøker ikke hadde eller hadde hatt odelsrett til gården, samt at søksmålet kom etter lovens frist på seks måneder etter kjøpet, slik at det ikke var tvil om sakens utfall. Arbeidet med tilsvaret ble påbegynt samtidig som det ble forsøkt å få saksøker til å trekke søksmålet, noe som lyktes etter kort tid, og det ble derfor ikke nødvendig å sende tilsva hvor fristen var 3.3.25. Sikrede hevdet det var åpenbart at det forelå en tvist når det forelå et odelssøksmål og anmodet

om rettshjelp fordi det hadde påløpt en del arbeid i saken. Det ble vist til at oppdragsbekreftelsen til sikredes advokat var datert 16.2.25.

Foretaket avviste ansvar, men anførte at avslaget ikke var endelig.

Sikrede krever dekning for utgifter til rettshjelp for odelssøksmål mot hans landbrukseiendom. Han viser til brev av 10.2.25 fra tingretten vedrørende odelssøksmål som bevis for tvist, at tvistesummen er kr ti millioner, som tilsvarer kjøpesummen for eiendommen kjøpt i 2024, jf. vedlagte kjøpekontrakt, samt at tvistedato er 10.2.25, som er dato for tingrettens brev mottatt 14.2.25. Sikredes advokat fikk saksøker til å trekke saken, slik at tvisten ble løst på en kostnadseffektiv måte, og det ble ikke nødvendig å sende tilsvar innen fristen 3.3.25.

Sikrede anfører at foretaket uthaler saken og påfører ham ekstra kostnader ved å ikke akseptere brev fra tingretten m.m. som bevis for tvist. Sikrede ønsker ikke å fremlegge ytterligere dokumentasjon. Det er allerede opplyst at odelssøksmålet til tingretten kom uten forutgående dialog mellom partene, noe som er vanlig, og stevningen utgjør tilstrekkelig dokumentasjon for tvist. Sikrede aksepterte ikke saksøkers krav og ble bedt om å gi tilsvar, noe som viser at det var oppstått en rettstvist tatt under behandling av domstolen, jf. tvisteloven § 1-1. Av hensyn til psykisk sykdom hos motparten har han ikke oversendt søksmålet til foretaket.

Sikrede krever i tillegg dekning for sine sakskostnader, og at foretaket gis kritikk for sin saksbehandling.

Forsikringsforetaket avviser ansvar på nåværende tidspunkt, men anfører at avslaget ikke er endelig. Sikrede har ikke etterkommet foretakets anmodning om å sende etterspurt dokumentasjon, herunder kopi av stevningen. Vilåårene pkt. 4.2 sier at forsikringen dekker rimelige og nødvendige utgifter til tvist, og definisjonen på tvist er at et krav er framsatt og helt eller delvis bestridt. I samme punkt er det også en rekke unntak for tvister som ikke dekkes av rettshjelpforsikringen. Sikrede må dokumentere at det har oppstått en tvist som er omfattet av forsikringen.

Sikrede har ikke oppfylt sin opplysningsplikt iht. fal. § 8-1, og foretaket har derfor ikke tilstrekkelig grunnlag til å ta stilling til kravet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig under rettshjelpforsikringen.

Sikredes rettshjelpforsikring omfatter utgifter til rettshjelp «når sikrede er part i tvist i egenskap av personlig eier eller fester av den forsikrede eiendommen». Begrepet tvist er definert slik:

Med tvist menes at et krav er framsatt og helt eller delvis bestridt. Vedvarende taushet i mer enn 2 måneder hos motpart anses som tvist.

Etter det opplyste legger nemnda til grunn at sikrede kjøpte landbrukseiendom H i 2024, og at han ble informert av tingretten 10.2.25 om at det var innsendt en stevning av 1.12.24 hvor det var fremmet krav om odelsløsning av eiendommen.

Det følger av odelslova av 28.6.74 nr. 58 § 60 at:

De som vil løyse ein eignedom på odel, må ta ut stemning mot eigaren ved tingretten i den rettskrinsen der eignedomen ligg. Det skal ikkje vere mekling i forliksrådet

Som eigar reknast den som har overtatt eignedomen ved bindande avtale, eller som på anna rettsgrunnlag er blitt eigar. Stemning mot den som har grunnboksheimel til eignedomen, er alltid nok til å avbryte foreldingsfristen.

Bestemmelsen angir fremgangsmåten for å benytte seg av odelsrett. Sikrede har opplyst at søksmålet ble sendt uten noen forutgående dialog med ham, dvs. uten at han hadde hatt anledning til å ta stilling til kravet. Søksmålet gir dermed dokumentasjon for kravet, men søksmålet gir ikke i seg selv dokumentasjon på at kravet er bestridt.

Nemnda forstår saken slik at stevningen inneholdt en tilsvarsfrist, og at sikrede kontaktet advokat for å skrive tilsvare. Et tilsvare som bestrider kravet i en stevning, vil medføre at kravet er bestridt. I dette tilfellet ble imidlertid saken trukket før tilsvarsfristen. Det foreligger da et krav, og arbeidet med å bestride kravet er startet, men kravet er faktisk ikke bestridt før det trekkes. Det foreligger i så fall ikke en tvist slik vilkårene definerer dette begrepet.

I en slik situasjon kan ikke søksmålet i seg selv utgjøre tilstrekkelig dokumentasjon i saken for at det foreligger et krav som er bestridt.

Sikrede viser til at det er en ulempe for kjøper av en eiendom om en odelsberettiget krever å benytte sin rett. En ulempe er imidlertid ikke det samme som at kravet er bestridt.

Foretaket har anmodet om å få oversendt stevningen. Sikrede har ikke etterkommet dette og har derfor ikke oppfylt sin redegjøringsplikt etter fal. § 8-1.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).